

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Γυμνασίου

Τίτλος:
«Από το βιβλίο στο e-book...»

ΕΛΕΝΗ ΞΥΛΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ &
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Θεσσαλονίκη 2012

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας δευτεροβάθμιας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Από το βιβλίο στο e-book...

Δημιουργός

Ελένη Ξυλά

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Α΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Οκτώβριος 2012

Διδακτική/θεματική ενότητα

9^η ενότητα: Συνταγματικός άξονας/ Παραδειγματικός άξονας/ Μετασχηματισμός κειμένων.

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

Νεοελληνική Λογοτεχνία

Χρονική διάρκεια

8 διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

Εικονικός χώρος: edmodo

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Θα δανειστώ τη διατύπωση από τον Κουτσογιάννη (2012): «Η κάθε διδασκαλία αποτελεί αλυσίδα διδακτικών συμβάντων που συγκροτούν επιμέρους διδακτικά κειμενικά είδη και αυτά με τη σειρά τους ένα συνολικό διδακτικό μακροκειμενικό

είδος (curriculum macro-genre) (Christie 2002), το οποίο ταυτίζεται με τη διδασκαλία μιας ολοκληρωμένης ενότητας. Η κάθε διδασκαλία όμως (ως μακροκείμενο) δεν είναι ουδέτερη, αλλά ανήκει σε κάποια διδακτική παράδοση ή διδακτικές παραδόσεις, οι οποίες με τη σειρά τους εντάσσονται σε ένα ευρύτερο θεωρητικό πλαίσιο με συγκεκριμένες αντιλήψεις για τη γλώσσα και τη μάθηση. Ανήκει, επομένως, σε κάποιον ή κάποιους γλωσσοδιδακτικούς λόγους (πρβλ. Ivanič 2004) ή μπορεί να ωθεί στη δημιουργία κάποιου νέου ή στην υβριδοποίηση υπαρχόντων λόγων. Αλλά και για την πραγμάτωση αυτού του μακροκειμένου (της διδασκαλίας) προϋποτίθενται συγκεκριμένου τύπου ταυτότητες εκπαιδευτικών και μαθητών. Και το αντίστροφο, οι συγκεκριμένες ταυτότητες εκπαιδευτικών/μαθητών υπάρχουν, γιατί πραγματώνουν συγκεκριμένα διδακτικά κειμενικά είδη, τα οποία ανήκουν σε συγκεκριμένες διδακτικές οπτικές (λόγους) ή αναδεικνύουν (ή υβριδοποιούν) άλλες. Η ενεργοποίηση, για παράδειγμα, ενός διδακτικού μακροκειμενικού είδους στο οποίο η γλώσσα και η διδασκαλία της αντιμετωπίζεται ως άθροισμα επιμέρους στοιχείων (επομένως και ως ύλη) ανήκει στον λόγο του αναγνωριστικού γραμματισμού (Hasan 2006) και προϋποθέτει δασκάλους και παιδιά που μπορούν να «χορέψουν» τις απαιτούμενες για την περίπτωση κοινωνικά τοποθετημένες ταυτότητες».

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

-

Το σενάριο αντλεί

-

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο αποτελεί μία πρόταση διδασκαλίας της 9^{ης} θεματικής ενότητας. Οι μαθητές/τριες καλούνται να αποκαταστήσουν τη δομή και τη συνοχή γραπτών κειμένων, ακολουθώντας τις οδηγίες συγκεκριμένου φύλλου εργασίας και αξιοποιούν τις δυνατότητες του Επεξεργαστή Κειμένου με αντικαταστάσεις λέξεων στον συνταγματικό ή παραδειγματικό άξονα, επανασυναρμολογούν τη δομή των κειμένων με επάλληλες γραφές και διορθώσεις και ποικίλες εκδοχές στη νοηματοδότηση του κειμένου.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Σύμφωνα με τη σημειωτική του Saussure, τα σημεία οργανώνονται σε κώδικες με δύο τρόπους: με υποδείγματα και με συντάγματα. Η διάκριση μεταξύ υποδειγματικών και συνταγματικών δομών είναι θεμελιακή για τη στρουκτουραλιστική σημειωτική ανάλυση. Αυτές οι δύο διαστάσεις παρουσιάζονται συχνά ως «άξονες», όπου στον κάθετο άξονα είναι το υποδειγματικό και στον οριζόντιο το συνταγματικό. Το επίπεδο του υποδειγματικού είναι αυτό της επιλογής, ενώ το επίπεδο του συνταγματικού είναι αυτό του συνδυασμού. Ένα υπόδειγμα είναι ένα σύνολο συνδεδεμένων σημαίνοντων που είναι όλα μέλη κάποιας κατηγορίας ορισμού, αλλά στην οποία κάθε σημαίνον είναι σημαντικά διαφορετικό. Στη φυσική γλώσσα υπάρχουν γραμματικά υποδείγματα, όπως τα ρήματα ή τα ουσιαστικά. Μέσα σε κάποιο δεδομένο πλαίσιο, ένα μέλος του υποδειγματικού συνόλου μπορεί δομικά να αντικατασταθεί από κάποιο άλλο. Η χρήση ενός σημαίνοντος (π.χ. μια ειδική λέξη ή ένα ένδυμα), αντί ενός άλλου που ανήκει στο ίδιο υποδειγματικό σύνολο (π.χ. επίθετα ή καπέλα), διαμορφώνει την προτιμητέα σημασία του κειμένου. Στον κινηματογράφο και στην τηλεόραση, από την άλλη, τα υποδείγματα αφορούν τρόπους μεταβολής του

πλάνου (όπως είναι το κόψιμο, το ξεθώριασμα, η διάλυση και η σάρωση). Οι Fiske και Hartley υποστηρίζουν πως το μέσο ή το genre είναι επίσης υποδείγματα και πως συγκεκριμένα κείμενα μέσω αντλούν σημασία από τους τρόπους με τους οποίους το μέσο και το genre που χρησιμοποιείται διαφέρουν από τα εναλλακτικά τους. Επίσης, η ιδέα του Marshall McLuhan ότι «το μέσο είναι το μήνυμα» μπορεί να θεωρηθεί ως μια σημειωτική υπόθεση: για έναν σημειολόγο το μέσο δεν είναι «ουδέτερο».

Ένα σύνταγμα είναι ένας μεθοδικός συνδυασμός αλληλεπιδρώντων σημαινόντων που δομεί ένα σύνολο με σημασία (μερικές φορές ονομάζεται «αλυσίδα»). Τέτοιοι συνδυασμοί γίνονται στα πλαίσια συντακτικών κανόνων και συμβάσεων (ρητών και σιωπηρών). Στη γλώσσα, μια πρόταση, επί παραδείγματι, είναι ένα σύνταγμα λέξεων. Το ίδιο είναι και οι παράγραφοι και τα κεφάλαια. Μια έντυπη διαφήμιση είναι ένα σύνταγμα οπτικών σημαινόντων. Συνταγματικές σχέσεις ονομάζονται οι διάφοροι τρόποι με τους οποίους τα στοιχεία μέσα στο ίδιο κείμενο μπορεί να σχετίζονται μεταξύ τους. Συντάγματα δημιουργούνται με σύνδεση σημαινόντων από σύνολα υποδειγμάτων, από τα οποία επιλέγονται με βάση τι θεωρείται συμβατικά κατάλληλο ή τι μπορεί να απαιτείται από κάποιο σύστημα κανόνων (π.χ. από τη γραμματική).

Ο Roland Barthes (1967) περιέγραψε τα υποδειγματικά και συνταγματικά στοιχεία στο «σύστημα ενδυμασίας». Τα υποδειγματικά στοιχεία είναι εκείνα τα στοιχεία που δεν μπορούν να φορευθούν συγχρόνως στο ίδιο μέρος του σώματος (π.χ. καπέλα, παντελόνια, παπούτσια). Η συνταγματική διάσταση είναι ο ταυτόχρονος συνδυασμός διαφόρων στοιχείων σε ένα τέλειο σύνολο από το καπέλο έως τα παπούτσια. Ένα μενού φαγητών μπορεί να ειδωθεί με τον ίδιο τρόπο.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές/τριες επιχειρούν αλληπάλλληλες αλλαγές στην προσπάθειά τους να:

- αποδώσουν το δικό τους νόημα,
- οικοδομήσουν τη γνώση τους με διαφορετικό τρόπο,
- τιθασεύσουν τον σύνθετο χαρακτήρα της διαδικασίας της γραφής-έκφρασης.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές/τριες επιχειρούν να:

- αντιληφθούν την ευελιξία της ελληνικής γλώσσας, με τον συνδυασμό συνταγμάτων και τη μετακίνηση λεκτικών συνόλων, οριζόντια, μέσα στην πρόταση,
- διαχειριστούν την οικονομία της γλώσσας με την αντικατάσταση λεκτικών μονάδων στον κάθετο άξονα,
- κατανοήσουν το λεξιλόγιο μιας ποικιλίας κειμένων με θέματα που τους ενδιαφέρουν, κατάλληλα για την ηλικία τους,
- αντιληφθούν τη σημασία των λέξεων ανάλογα με τα συμφραζόμενα,
- ολοκληρώσουν το μετασχηματισμό ενός απλού κειμένου σε διαφορετικό είδος λόγου.

Γραμματισμοί

Γλωσσικός - Κλασικός γραμματισμός

Τα παιδιά:

- πειραματίζονται στον συνδυασμό των συνταγμάτων στην πρόταση,
- δοκιμάζουν τα όρια των συνδυασμών, ώστε να δίνουν νόημα αποδεκτό,
- μετακινούν λεκτικά σύνολα και
- προσέχουν τις σημασιολογικές διαφορές που προκύπτουν.

Νέος γραμματισμός

Ήδη από τις πρώτες τάξεις του Δημοτικού επιλέγονται ή σχεδιάζονται παιχνίδια δημιουργίας λέξεων και φράσεων σε συνταγματικό και παραδειγματικό άξονα, με επιλογές γραμμάτων και συνδυασμών γραμμάτων που αντιστοιχούν (περίπου) σε μορφήματα.

Τα παιδιά καλούνται να:

- κατασκευάσουν παιχνίδια δημιουργίας προτάσεων με τον πιο πάνω τρόπο, π.χ. με αλλαγές θέσης λέξεων και φράσεων μέσα στην πρόταση,
- διαπιστώσουν τις συνέπειες,
- προσπαθήσουν να διευθετήσουν τους προτασιακούς όρους, ώστε να αποκατασταθεί αποδεκτό νόημα,
- μεταφέρουν το παιχνίδι στην ποιητική δημιουργία με κατάλληλες δραστηριότητες αλλαγής λέξεων, συνταγμάτων ή προτάσεων κατά περίπτωση, με αλλαγή, απορρύθμιση ή αποκατάσταση του συστήματος, δεδομένων στίχων ή δεδομένης πρότασης, με χρωματισμούς λέξεων, συναισθηματικών αποχρώσεων με τη βοήθεια των προγραμμάτων επεξεργασίας και του συννεφόλεξου.

Κριτικός γραμματισμός

Ο Κουτσογιάννης στο κείμενο: «Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες» αναφέρει πως τα σύγχρονα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα παραγωγής λόγου, παρουσίασης και κοινωνικής δικτύωσης δεν είναι κενές λευκές σελίδες, στις οποίες καλούμαστε να συνθέσουμε το κείμενό μας με βάση το εκάστοτε επικοινωνιακό συμβάν. Συνοδεύονται από βιβλιοθήκες σημειωτικών πόρων και οδηγούς συγγραφής κειμένων, τα οποία επηρεάζουν σε μικρό ή μεγάλο βαθμό την κατεύθυνση του παραγόμενου λόγου. Εξάλλου, τα κειμενικά είδη του διαδικτύου δεν είναι απλώς φόρμες. Είναι μορφές ζωής, τρόποι ύπαρξης. Είναι πλαίσια για κοινωνική δράση και περιβάλλοντα μάθησης. Αν κατανοήσουμε τα κειμενικά είδη (genres) σε ένα τέτοιο πλαίσιο, ως «τρόπους ύπαρξης» (ways of being), τότε αυτό σημαίνει ότι τα νέα περιβάλλοντα παραγωγής λόγου προτείνουν μέσω των «προτύπων» τους μορφές ζωής και «πλαίσια για κοινωνική δράση» (frames for social action). Τα ψηφιακά περιβάλλοντα παραγωγής λόγου ευνοούν τον πειραματισμό, τη

δημιουργικότητα, την πολυτροπικότητα και απαιτούν δεξιότητες και κριτικό στοχασμό.

Υποστηρίζεται πως μέσω του διαδικτύου η δημιουργία πραγματικών περιστάσεων επικοινωνίας είναι πια πολύ εύκολη, αφού η πληροφορική και επικοινωνιακή τεχνολογία καταρρίπτει τα τείχη που χώριζαν την αίθουσα διδασκαλίας από τον έξω κόσμο. Αξίζει να επισημανθεί ότι μέσω του [edmodo](#) δίνεται η δυνατότητα να γεφυρωθεί ο σχολικός με τον εξωσχολικό χρόνο και χώρο. Εργασίες που ξεκινούν στο σχολείο μπορούν να συνεχίζονται στο σπίτι και το αντίθετο, ενώ παράλληλα δίνεται η δυνατότητα σε μαθητές και δασκάλους να επικοινωνούν μεταξύ τους σε εξωσχολικά πλαίσια για την πραγμάτωση των εκάστοτε εργασιών. Προωθείται ο γραμματισμός με τη συγγραφή κειμένων, μηνυμάτων σε αυθεντικές επικοινωνιακές περιστάσεις, επιτρέπεται η συνεργατική μάθηση παράλληλα με την εξατομικευμένη διδασκαλία, υπάρχει πρόσβαση σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή και από οποιοδήποτε μέρος, ενώ ταυτόχρονα προσφέρεται η δυνατότητα διαθεματικής προσέγγισης των γνωστικών αντικειμένων. Ωστόσο, καλό είναι να είμαστε προσεκτικοί, γιατί θα υπάρξουν και φωνές οι οποίες το όλο εγχείρημα θα το καταδικάσουν a priori. Ο κριτικός γραμματισμός εξακολουθεί να είναι ζητούμενο και όχι κατάκτηση.

Ειδικότερα στο μάθημα της γλώσσας, έχει να κάνει με την κοινή κοινωνικά, πολιτικά και παιδαγωγικά διαπίστωση ότι ο βασικότερος στόχος της διδασκαλίας των γλωσσών είναι η κατάκτηση του απαραίτητου γλωσσικού γραμματισμού, του συνόλου δηλαδή των δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες, για να βοηθηθούν οι μαθητές αφενός να διαχειρίζονται απρόσκοπτα τη σχολική τους πορεία μέσω του σχολικού λόγου και αφετέρου στο μέλλον να διαχειρίζονται με άνεση και κριτικά, ως ενεργοί πολίτες, την κοινωνική κατά βάση ζωή τους, τις σχέσεις τους με τους άλλους και την επιβίωσή τους μέσω του λόγου, προφορικού και γραπτού. Έτσι, ο γλωσσικός γραμματισμός αποτελεί τη συνάρτηση των γνώσεων για τον κόσμο και των γνώσεων

για τη γλώσσα, συνάρτηση η οποία πρέπει να γίνεται με έναν διαλεκτικό τρόπο, για να μπορέσει να χαρακτηριστεί γραμματισμός.

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές συνοψίζονται στο Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Ακούμε και διαβάζουμε το "[Πρωινό Άστρο](#)", σε ποίηση του Γιάννη Ρίτσου και μουσική του Σάκη Τσιλίκη, από τον Β. Παπακωνσταντίνου. Στη συνέχεια, βλέπουμε το υπέροχο δημιούργημα της Ευανθίας Ρεμπούτσικα, "[Το Αστέρι και η Ευχή](#)".

Το "Πρωινό Άστρο" είναι το ποίημα που έγραψε ο Γιάννης Ρίτσος για το κοριτσάκι του, όταν έγινε πατέρας. Είναι το ποίημα της πατρικής στοργής και της λυρικής φαντασίας. Είναι ένα ποίημα «που μόνο ένας παλμογράφος θα μπορούσε να "οπτικοποιήσει" και να καταγράψει τους παλμούς της εκπληκτικής ευαισθησίας του». Ο ίδιος ο Ρίτσος το χαρακτηρίζει "Μικρή εγκυκλοπαίδεια υποκοριστικών" για την κορούλα του.

Ακούμε και διαβάζουμε το τραγούδι «[Μικρός Πρίγκιπας](#)» από τον Μ. Φραγκούλη.

Τα παιδιά χρησιμοποιούν το/τα συγκεκριμένο/α ποίημα/τα ως μοτίβο και γράφουν στη συνέχεια ποιήματα αλλάζοντας τη σειρά των λέξεων ή φράσεων. Υπογραμμίζουν τους στίχους που επαναλαμβάνονται με ίδιο χρώμα και με διαφορετικό τις λέξεις που δικαιολογούν τον τίτλο του ποιήματος.

Εντοπίζουν τις λέξεις, εκφράσεις και σχήματα του ποιητικού κειμένου που αναδίδουν την έννοια του φωτός, τα ποικίλα χρώματα και τα λουλούδια. Δημιουργούν συννεφόλεξο με τους στίχους. Εντοπίζουν εκφράσεις και εικόνες που παρουσιάζουν τη σκοτεινή, τη δύσκολη πλευρά της ζωής. Χρωματίζουν με τη βοήθεια των εργαλείων επεξεργαστή κειμένου με ζωνρά χρώματα την πρώτη ομάδα λέξεων και με γκρι τη δεύτερη. Εντοπίζουν λέξεις και τολμηρές μεταφορικές εκφράσεις που στον καθημερινό λόγο και στην τρέχουσα γλώσσα φαίνονται

παράλογες και ασυνήθιστες αλλά στην ποιητική γλώσσα δημιουργούν την ποιητική ένταση και ομορφιά. Αλλάζουν τη γραμματοσειρά και με τη βοήθεια των εργαλείων επεξεργαστή κειμένου. Σε μια διαφήμιση μετακινούν λέξεις ή λεκτικά σύνολα, αλλάζοντας τη σειρά τους, χωρίς να αλλάξει το νόημα της πρότασης. Καταθέτουν γραπτά τις απόψεις για τη σχέση με τα βιβλία, παραδοσιακά και ηλεκτρονικά.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Συμβατότητα με το Α.Π.Σ. και το Δ.Ε.Π.Π.Σ.:

Η συγκεκριμένη διδακτική πρόταση βρίσκεται σε συμβατότητα με το ΑΠΣ και το ΔΕΠΠΣ. Ειδικότερα, εξυπηρετεί τις αρχές και τους στόχους των Προγραμμάτων Σπουδών, γιατί το παιδί:

- Παρατηρεί την αντικατάσταση λεκτικών μονάδων με την ίδια λειτουργία. Παρατηρεί, για παράδειγμα, την αντικατάσταση του υποκειμένου ή του αντικειμένου με αντωνυμία ή με μια πρόταση.
- Παρατηρεί και ασκείται στην αντικατάσταση λεκτικών μονάδων με άλλες που έχουν διαφορετική σημασία, με αντίστοιχες αλλαγές στο νόημα του εκφωνήματος κάθε φορά.
- Ασκεύεται στην κατανόηση του λεξιλογίου κειμένων από διάφορα είδη λόγου που διαβάσει. Αν αμφιβάλει για τη σημασία ορισμένων λέξεων, προσπαθεί να αντιληφθεί το νόημά τους από τα συμφραζόμενα.
- Αλλάζει τις παραμέτρους της επικοινωνίας, ώστε να προκύψει διαφορετικό είδος λόγου, μολονότι το θέμα παραμένει το ίδιο.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Η συγκεκριμένη ενότητα της γλωσσικής διδασκαλίας απαιτεί την κατανόηση της ευελιξίας της ελληνικής γλώσσας με εξάσκηση στην οριζόντια ή κάθετη μετακίνηση λέξεων ή λεκτικών συνόλων. Η γραφή με χαρτί και μολύβι είναι περισσότερο στατική και δεν ενισχύει τον «παιγνιώδη χαρακτήρα» της αναδιάρθρωσης της δομής των λεκτικών συνόλων. Ενώ η ηλεκτρονική γραφή ευνοεί τον πειραματισμό και

αναδεικνύει την ευελιξία και τη ρευστότητα της γλώσσας που είναι ένας από τους σημαντικούς στόχους που θέτει η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα. Η ευκολία των διορθώσεων που παρέχει η ηλεκτρονική γραφή έχει θεωρηθεί απελευθερωτική για τον μαθητή, τον απαλλάσσει από τον φόβο του λάθους και τον παροτρύνει να ασχοληθεί περισσότερο με την ουσία του γραπτού του, να το επανεξετάσει και να κάνει διορθώσεις μόνο στα σημεία που θα κρίνει χωρίς να σβήσει ότι σωστό έχει γραφτεί.

Κείμενα

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α' Γυμνασίου:

Γ. Ρίτσος, «[Πρωινό Άστρο](#)»

Τραγούδια

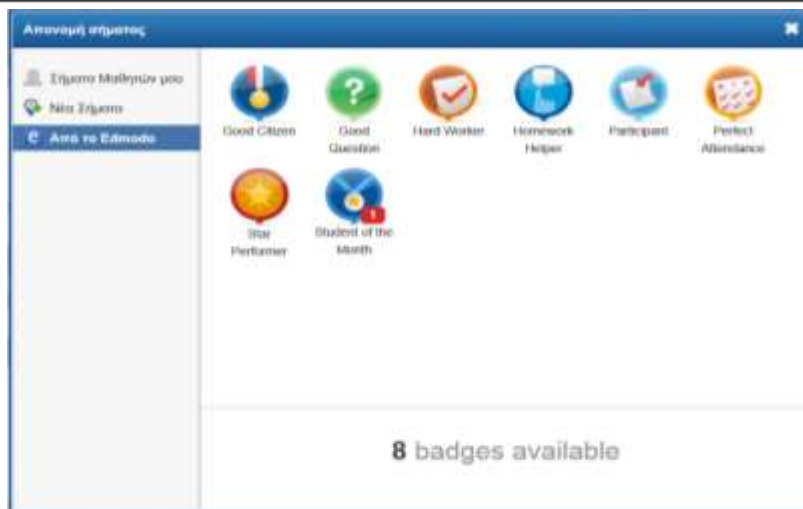
«[Πρωινό Άστρο](#)» από τον Β. Παπακωνσταντίνου, Μουσική: Σάκης Τσιλίκης

«[Μικρός πρίγκιπας](#)» από το 'Αλμπουμ: Ο κήπος των ευχών (2005) (εκτελεστής: Φραγκούλης Μάριος).

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Α Φάση Διδασκαλίας: 1η διδακτική ώρα

Η διδάσκουσα πληροφορεί τους μαθητές/τριες για τον τρόπο διδασκαλίας με τη χρήση του επεξεργαστή κειμένου, ως μέσου καλλιτεχνικής έκφρασης, δίνει τις απαραίτητες διευκρινίσεις για την οργάνωση και την πορεία της διδασκαλίας καθώς και για τους ρόλους που θα αναλάβει ο καθένας, θέτει τους κανόνες που καλό είναι να τηρηθούν στα πλαίσια του άτυπου συμβολαίου, δημιουργεί το κατάλληλο κλίμα για την απαραίτητη κινητοποίηση των μαθητών και τονίζει την ιδιαίτερη σημασία της συμμετοχής τους για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Μάλιστα δίνονται και επιπλέον κίνητρα για τη συμμετοχή και κινητοποίηση όλων των μαθητών: η ομάδα με την πιο όμορφη δημιουργία θα κερδίσει απονομή σήματος (badge) στο edmodo.

Στη συνέχεια οι μαθητές χωρίζονται σε ανομοιογενείς ομάδες των 3 ατόμων (σε κάθε ομάδα αντιστοιχεί ένας υπολογιστής με πρόσβαση στο διαδίκτυο). Στη συγκρότηση των ομάδων δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην «ανομοιογένειά» τους σε σχέση με το γνωστικό επίπεδο, ενώ παράλληλα δεν αγνοούνται οι προτιμήσεις των μαθητών με βάση τις φιλίες, τις συμπάθειες, τα κοινά ενδιαφέροντα και τις κλίσεις τους. Ο μοναδικός περιορισμός για τη διαμόρφωσή τους είναι να υπάρχει ένα τουλάχιστον μέλος σε κάθε ομάδα που να είναι εξοικειωμένο με τις βασικές δεξιότητες χρήσης των ΤΠΕ. Στη φάση αυτή οι μαθητές αναλαμβάνουν μόνοι τους ρόλους στα πλαίσια της ομάδας, χωρίς την παρέμβαση της διδάσκουσας. Οι ρόλοι είναι: καλλιτεχνικός χειριστής του προγράμματος επεξεργασίας κειμένου, εμπνευστής-δημιουργός πρωτότυπων έργων και επιμελητής-κριτικός πρακτικογράφος. Οι ρόλοι εναλλάσσονται μεταξύ των μελών της ομάδας.

Τα παιδιά, αφού ακούσουν και διαβάσουν ποιητικές, πολυτροπικές δημιουργίες, λειτουργούν ως δημιουργοί πατώντας στα ίχνη ποιητών, στιχουργών. Στους μαθητές/τριες δίνεται το φύλλο εργασίας και αρχίζουν να δουλεύουν σε τριάδες ανά σταθμό εργασίας.

Β Φάση Διδασκαλίας: εργασία σε ομάδες (6 διδακτικές ώρες)

Οι δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να εμπλέξουν ενεργά τους μικρούς μαθητές και μαθήτριες της Α΄ τάξης του Γυμνασίου στη μαθησιακή διαδικασία. Αξιοποιούν την παιγνιώδη διάθεση των μαθητών/τριών αυτής της ηλικίας, καθώς καλούνται να ζωγραφίσουν με τις λέξεις. Επίσης, οι νεαροί αναγνώστες μαθαίνουν να αξιοποιούν τον τίτλο του ποιήματος, για να διατυπώσουν υποθέσεις σχετικά με το θέμα, να παρατηρούν τον πομπό και να διακρίνουν τον πραγματικό ή υποθετικό αποδέκτη του κειμενικού μηνύματος και το φανερό ή υπονοούμενο σκοπό της επικοινωνιακής πράξης.

Επιπλέον στο σχήμα της τριάδας δίνεται η δυνατότητα στο παιδί να μιλήσει, να πειραματιστεί πάνω στις διαφορετικές εκδοχές αποκατάστασης του κειμενικού παζλ, χωρίς τον φόβο του λάθους και της ενδεχόμενης απόρριψης από τον δάσκαλο ή την ολομέλεια. Ασκούνται στη διαπραγμάτευση σε διαδικασίες επιχειρηματολογίας.

Παράλληλα, αξιοποιείται ο επεξεργαστής κειμένου και οι δυνατότητες αποδόμησης και αναδόμησης του κειμένου και διαπιστώνεται στην πράξη ο δυναμικός χαρακτήρας της γραφής. Με αυτή τη δραστηριότητα δίνεται η δυνατότητα να πειραματιστεί το κάθε παιδί πάνω σε διαφορετικές εκδοχές του ποιήματος, κειμένου, άρα και σε διαφορετικές νοηματοδοτήσεις του και να προβληματιστεί πάνω στη ρευστότητά του. Οι επόμενες δυο ώρες αφιερώνονται εξ ολοκλήρου στην καταγραφή και διαχείριση των ιδεών. Οι καλύτερες ιδέες αξιοποιούνται.

Στις επόμενες δυο ώρες δημιουργείται συννεφόμετρο με τους στίχους των ποιημάτων, καταγράφονται οι ιδέες τους για την αξία του βιβλίου, συγκρίνουν το κλασικό και το ηλεκτρονικό βιβλίο, αναζητούν και εντοπίζουν πληροφορίες για την ιστορία της γραφής. Παρουσιάζουν στους συμμαθητές/τριες χρήσιμες ιστοσελίδες για τον σύγχρονο τρόπο εύρεσης λογοτεχνικών βιβλίων τα οποία διατίθενται δωρεάν στο διαδίκτυο.

Γ' φάση διδασκαλίας: παρουσίαση των εργασιών, εξαγωγή συμπερασμάτων, αξιολόγηση

1^η διδακτική ώρα

Στην ολομέλεια παρουσιάζει η κάθε ομάδα τα ευρήματά της. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης υπάρχει προβληματισμός σχετικά με τη σχέση κειμένου-αναγνώστη και οι μαθητές/τριες παράγουν προφορικό λόγο. Ακούν τους συνομιλητές τους, προσχεδιάζουν τα βασικά σημεία της δικής τους παρέμβασης.

Αξιολόγηση

Η μικρή ηλικία των μαθητών/τριών αποτρέπει τη χρήση πολύπλοκων ρουμπρικών διαβαθμισμένης αξιολόγησης. Απλές ερωτήσεις που ανιχνεύουν τόσο τις γνωστικές διεργασίες όσο και την ποιότητα της ατομικής συμβολής στα ομαδοσυνεργατικά σχήματα διευκολύνουν τόσο τους μαθητές στην ανάπτυξη μεταγνωστικών δεξιοτήτων όσο και τον εκπαιδευτικό στη συγκέντρωση πληροφοριών για την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της μαθησιακής διαδικασίας. Για παράδειγμα, μπορεί να τεθούν κάποια υποτυπώδη ερωτήματα σε μορφή ψηφοφορίας, όπως:

1. Πώς θα χαρακτήριζες τη συγκεκριμένη διδακτική πορεία;
2. Τι σε δυσκόλεψε;
3. Τι θα έκανες διαφορετικά, αν είχες την ευκαιρία να το ξανακάνεις;
4. Τι πιστεύεις ότι θα βελτίωνε τη συγκεκριμένη πορεία διδασκαλίας;
5. Πιστεύεις ότι η συγκεκριμένη διαδικασία σε βοήθησε;
6. Θα ήθελες περισσότερες τέτοιες διδακτικές παρεμβάσεις στο σχολικό πρόγραμμα;

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

1. Δραστηριότητα

Χρησιμοποιείτε το συγκεκριμένο ποίημα ως μοτίβο και γράψτε στη συνέχεια εσείς ένα ποίημα αλλάζοντας τη σειρά των λέξεων ή φράσεων ή κάνοντας αντικατάσταση κάποιων λέξεων ή φράσεων.

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΟ ΠΡΩΙΝΟ ΑΣΤΡΟ ΤΟΥ ΡΙΤΣΟΥ

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΣΠΥΡΟΣ....

Κοριτσάκι μου, θέλω να σου φέρω

ένα σταυρουλάκι αυγινό φως

να σου φέγγει τον ύπνο σου.

Θέλω να σου φέρω

ένα φεγγαράκι

ζωγραφισμένο με αστερόσκηνη

πάνω στο φτερό μιας μελισσούλας

για να τριγυρνάει το ροδαλό όνειρό σου

Θέλω να σου φέρω

δυο δέσμες φωτεινές απ' τους στίχους μου

να σου διώχνουν το κακό

να σου φέγγουν

μη μου πονέσεις, κοριτσάκι,

έτσι ξυπόλητο και τρυφερό

στ'αγκάθι κ'ενός ίσκιου

Κοιμήσου.

Να μεγαλώσεις γρήγορα.

Είναι μακρύς ο δρόμος κοριτσάκι,
κ' έχεις δυο παντοφλάκια μόνο απ' αγάπη.

Κοιμήσου.

Το πρόσωπο της μανούλας φεγγοβολά
πάνω απ' τους χάρτινους πυργίσκους του ύπνου σου
θερινό φεγγάρι
ανάμεσα από τα δίχτυα της έγνοιάς της
και τα γαρίφαλα των τραγουδιών μου.

Κοιμήσου, κοριτσάκι.

Είναι πολύς ο δρόμος.

Πρέπει να μεγαλώσεις.

Είναι πολύς

πολύς

πολύς ο δρόμος.

Να υπογραμμίσετε τους στίχους που επαναλαμβάνονται με ίδιο χρώμα και με διαφορετικό τις λέξεις που δικαιολογούν τον τίτλο του ποιήματος. Προσπαθήστε να τις αντικαταστήσετε στο ποίημα με την απλή λέξη για να δείτε τη διαφορά στο ύφος του ποιήματος.

Συνθέστε ένα σύντομο κείμενο περίπου 50 λέξεων στο word, επισημαίνοντας τις αλλαγές που έκανε ο Σπύρος στο ποίημα.

Να βρείτε τις λέξεις, εκφράσεις και σχήματα του ποιητικού κειμένου που αναδίδουν την έννοια του φωτός, τα ποικίλα χρώματα και τα λουλούδια.

Να βρείτε εκφράσεις και εικόνες που παρουσιάζουν τη σκοτεινή, τη δύσκολη πλευρά της ζωής.

Να χρωματίσετε με τη βοήθεια των εργαλείων επεξεργαστή κειμένου με ζωνρά χρώματα την πρώτη ομάδα λέξεων (φως, χρώμα, λουλούδια) και με γκρι τη δεύτερη. Ποιες είναι οι παρατηρήσεις σας; Να συνθέσετε ένα σύντομο κείμενο στο word με τα στοιχεία που συλλέξατε.

Να κάνετε μια πολυτροπική σύνθεση/απόδοση του ποιήματος.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ

Χρησιμοποιείτε το συγκεκριμένο ποίημα ως μοτίβο και γράψτε στη συνέχεια εσείς ένα ποίημα αλλάζοντας τη σειρά των λέξεων ή φράσεων ή κάνοντας αντικατάσταση κάποιων λέξεων ή φράσεων.

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΠΡΙΓΚΙΠΑ ΤΟΥ Μ. ΦΡΑΓΚΚΟΥΛΗ

Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΓΡΑΦΕΙ.....

Μικρέ μου πρίγκιπα κοιμήσου
κι εγώ θα κρατώ το χέρι σου
σαν να κρατώ τη φωτιά μες στη χόβολη.
μικρέ μου πρίγκιπα κοιμήσου
κι εγώ θα κρατώ τη λάμψη σου
σαν να κρατώ την αναλαμπή ενός φάρου.

ήμουν άλλος και έγινα άλλος
ανοίγοντας την καρδιά μου
στο φως της καινούργιας μέρας
βρήκα εσένα.
ανοίγοντας τα βήματά μου
στο κλωστό μονοπάτι του δάσους
βρήκα εσένα.

της ψυχής σου τα μέρη

μια δίοδο αστεριών
σ' αιωνόβιο δάσος ανοίγουν.
συνομιλούν με τις νότες του αύριο.
μικρέ μου πρίγκιπα
βλέπω το πρόσωπό σου
πυρωμένο και ολόφωτο να μ' ανταμώνει

έναν κόσμο να βρω και τους δύο να χωράει
βαθύ, ανατρεπτικό και στέρεο.

η πορεία μας μια πρόκληση.
μας ανήκει
την παίρνουμε!

Να υπογραμμίσετε τους στίχους που επαναλαμβάνονται με ίδιο χρώμα και με διαφορετικό τις λέξεις που δικαιολογούν τον τίτλο του ποιήματος. Προσπαθήστε να τις αντικαταστήσετε στο ποίημα με την απλή λέξη, για να δείτε τη διαφορά στο ύφος του ποιήματος.

Συνθέστε ένα σύντομο κείμενο περίπου 50 λέξεων στο word, επισημαίνοντας τις αλλαγές που έκανε ο Αλέξανδρος στο ποίημα.

Να βρείτε τις λέξεις, εκφράσεις και σχήματα του ποιητικού κειμένου που αναδίδουν την έννοια του φωτός.

Να εντοπίσετε τα επίθετα του ποιήματος και να αντικαταστήσετε με συνώνυμα. Τι παρατηρείτε;

Να χρωματίσετε με τη βοήθεια των εργαλείων επεξεργαστή κειμένου με ζωνρά χρώματα την πρώτη ομάδα λέξεων (φως). Ποιες είναι οι παρατηρήσεις σας; Να συνθέσετε ένα σύντομο κείμενο στο word με τα στοιχεία που συλλέξατε.

Να κάνετε μια πολυτροπική σύνθεση/απόδοση του ποιήματος.

2. Δραστηριότητα

Διαφήμιση:

Όπως δήλωσε ο Roland Barthes, «ο αναγνώστης δεν είναι ένας απλός καταναλωτής κειμένων, αλλά ο ίδιος γίνεται παραγωγός της σημασίας τους, η δε πράξη της ανάγνωσης είναι μία δυναμική και δημιουργική ερευνητική πράξη.»

Στη διαφήμιση που ακολουθεί μετακινείστε λέξεις ή λεκτικά σύνολα, αλλάζοντας τη σειρά τους χωρίς να αλλάξει το νόημα της πρότασης.

Δημιουργείστε μια δική σας διαφήμιση με το ίδιο περίπου νόημα δίνοντας έμφαση στο αποτέλεσμα της πράξης.

3. Δραστηριότητα

Ποια είναι η σχέση μου με τα βιβλία;

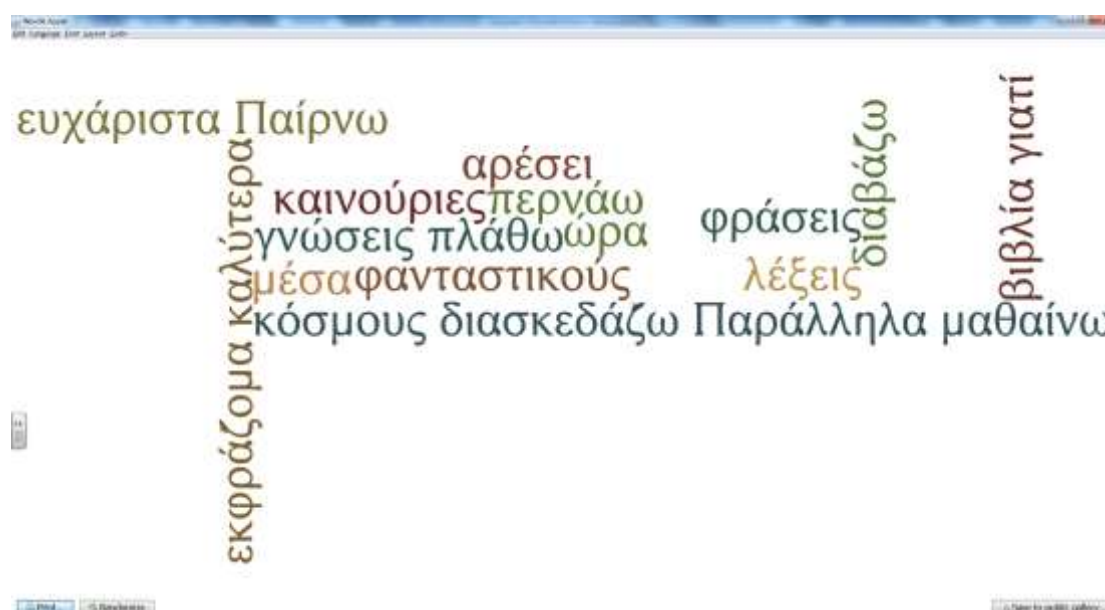
Μια μαθήτριά έγραψε....

Μου αρέσει να διαβάζω βιβλία, γιατί περνάω την ώρα μου ευχάριστα.....

Καταλήγουμε λοιπόν στο συμπέρασμα ότι τα βιβλία είναι ένας χάρτινος θησαυρός πολυτιμότερος από όλο το χρυσάφι του κόσμου. Μετά έγινε χαμός

Μπορείτε να επανασυναρμολογήσετε το κείμενο, ώστε να βγει μια άκρη; Να δούμε ποιος ή ποιοι θα τα καταφέρουν. Να χρησιμοποιηθούν όλες οι λέξεις του συννεφόμενου.

4. Δραστηριότητα

Κείμενο 1

Η μυρωδιά του καινούριου βιβλίου, η ηδονή στο σκίσιμο των κολλημένων σελίδων, η επιλογή σελιδοδείκτη ή το τσάκισμα της σελίδας κάνουν το βιβλίο ίσως το πιο λατρεμένο αντικείμενο. Παρότι η τεχνολογία έχει παρεισφρήσει στον τρόπο που αγοράζουμε βιβλία –πολλοί τα παραγγέλνουν πλέον μέσω Ίντερνετ–, δεν έχει καταφέρει να αλλάξει την τελετουργία της ανάγνωσης. Πολλοί συγγραφείς, όπως ο Στίβεν Κινγκ, έχουν εκδώσει βιβλία σε ηλεκτρονική μορφή, ώστε να διαβάζονται

μέσω Ίντερνετ. Αυτή η μόδα, όμως, δεν επικράτησε. Ένα βιβλίο που δεν κρατάς στα χέρια σου, που δε γέρνει στο στήθος σου, όταν σε παίρνει ο ύπνος με αυτό στην αγκαλιά, που δεν κουβαλάς στην παραλία ή στο λεωφορείο, ένα βιβλίο που δεν μπορείς να δανείσεις ή να μουτζουρώσεις, απλώς δεν είναι βιβλίο. Κατά έναν τρόπο δεν υπάρχει. Δεν μπορείς καν να το κλείσεις μετά το τέλος του και να το κρατήσεις λίγο ακόμα στα χέρια σου κοιτώντας το κενό για να συνειδητοποιήσεις ότι τελείωσε. Άλλωστε, το χάξι των βιβλίων στη βιβλιοθήκη σου είναι μια βόλτα στη ζωή σου (απόσπασμα από το σχολικό βιβλίο).

Κείμενο 2

Ηλεκτρονικό βιβλίο (ή ψηφιακό βιβλίο, αγγλικά: e-book) είναι ένα βιβλίο σε ψηφιακή μορφή που εκδίδεται με σκοπό την ανάγνωσή του σε ηλεκτρονικό αναγνώστη, σε υπολογιστή ή άλλη ηλεκτρονική συσκευή. Παρόλο που μπορεί να διατίθεται και σε τυπωμένη εκδοχή ή να συνιστά ψηφιοποίηση ενός ήδη τυπωμένου βιβλίου, το ηλεκτρονικό βιβλίο δεν προϋποθέτει αναγκαστικά και ένα αντίστοιχο τυπωμένο βιβλίο. Τα ηλεκτρονικά βιβλία σήμερα είναι στη μεγάλη τους πλειονότητα αρχεία ePUB, Portable Document Format (pdf) και Mobipocket. Διαβάζονται είτε με εξειδικευμένες συσκευές με οθόνες ηλεκτρονικού χαρτιού, τους ηλεκτρονικούς αναγνώστες, είτε σε υπολογιστές και κινητά τηλέφωνα.

Σήμερα οι βιβλιοθήκες τείνουν να αγοράζουν ηλεκτρονικά βιβλία (παρότι έχουν μεγαλύτερο κόστος) διότι δίνεται η δυνατότητα να γίνει ανάγνωση από πολλούς χρήστες ταυτόχρονα και χωρίς να είναι απαραίτητη η φυσική τους παρουσία στη βιβλιοθήκη. Είναι ένας γενικός όρος που χρησιμοποιείται για προϊόντα που έχουν εκδοθεί σε ηλεκτρονική μορφή ή σε διάφορα πολυμέσα, ειδικά αυτά τα προϊόντα οπτικών δίσκων όπως CD-ROM. Κάποια από τα μειονεκτήματα είναι ότι απαιτείται ειδική συσκευή ανάγνωσης όπως το BeBook και το Sony Reader για την χρήση τους και καταναλώνουν ηλεκτρική ενέργεια.

Χρησιμοποιούν λογισμικό όπως το calibre, που είναι ένα πρόγραμμα διαχείρισης των ηλεκτρονικών βιβλίων (ebook cataloging program). Βικιπαίδεια

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. Σύμφωνα με το Κείμενο 1 ποια είναι η αξία του κλασικού βιβλίου; Υπογραμμίζω στο κείμενο την πιθανή απάντηση και σε μια παράγραφο 5-7 σειρών την αποδίδω με δικά μου λόγια.
2. Σύμφωνα με το Κείμενο 2 ποια είναι η αξία του ηλεκτρονικού βιβλίου; Υπογραμμίζω στο κείμενο την πιθανή απάντηση και σε μια παράγραφο 5-7 σειρών την αποδίδω με δικά μου λόγια.
3. Από το κείμενο 1 διαλέξτε μία πρόταση και εργαστείτε στον παραδειγματικό και συνταγματικό άξονα.
4. Πώς θα χαρακτηρίζες το ύφος των δυο κειμένων; Αφού διαβάσεις προσεκτικά τις παρακάτω σκέψεις, αιτιολόγησε την απάντησή σου, χρησιμοποιώντας λέξεις, φράσεις των δυο κειμένων.

Ύφος : ή άτομική γλωσσική μας ταυτότητα

Μπορεί να μην είμαστε όλοι ίδιο-φνεϊς, είμαστε όμως όλοι «ίδιο-υφνεϊς», ό καθένας μας δηλαδή έχει τó δικό του γλωσσικό ύφος. Τó γλωσσικό μας ύφος είναι ή άτομική γλωσσική μας ταυτότητα. Κανείς δέν συμπίπτει με κανέναν άλλον. Τó περίεργο μάλιστα είναι ότι και έμεις οί ίδιοι δέν συμπίπτουμε στα κείμενά μας ούτε καν με τόν έαυτό μας κατά τρόπον άπόλυτο. Στο ίδιο τó κείμενό μας, στο κείμενο τού καθενός, σπάνια –όπως έχει παρατηρηθεϊ– θα βρεϊς άκόμη και δύο πλήρεις προτάσεις να είναι άπολύτως όμοιες!

«Τó ύφος είναι ό άνθρωπος», έχει πεϊ ό Buffon, πού σημαίνει αυτό πού παρατηρήσαμε: ότι ό καθένας μας διαφέρει γλωσσικά άπό όλους τούς άλλους, όπως διαφέρει άπό τούς άλλους άνθρώπους στón χαρακτήρα ή στήν μορφή. Πώς όμως γίνεται αυτό; Η διαφοροποίηση ή γλωσσική τού καθενός μας άπό τούς άλλους ύπάρχει έγγενως, άφοδ τó ύφος μας είναι οί έπιλογές μας στή γλώσσα και άφοδ κανενός οί έπιλογές δέν συμπίπτουν ποτε με τις γλωσσικές έπιλογές τών άλλων. Ό,τι έπιλέγει ό καθένας μας και ένεργοποιεϊ στήν όμιλία του (γραπτή ή προφορική) δέν

μπορεί να συμπέσει ποτέ απόλυτως με τις επιλογές των άλλων. Αυτό συμβαίνει γιατί οι επιλογές μας έχουν να κάνουν με όλα τα επίπεδα της γλώσσας (φωνητικό, μορφολογικό / γραμματικό, λεξιλογικό, συντακτικό) και με την ιδιαιτερότητα του καθενός μας ως προσώπου (εύαισθησίες, ενδιαφέροντα, μόρφωση, ανάγκες, περιβάλλον, ειδικές συνθήκες κ.ά.), δηλαδή με πολλές παραμέτρους που είναι δύσκολο να συμπέσουν όλες μεταξύ δύο ή περισσότερων όμιλητών. Γενικότερα, η επικοινωνία μας ως σύνολο είναι τόσο σύνθετη, λεπτή και πολύπλοκη, ώστε είναι αδύνατον να υπάρξει σύμπτωση.

Έν κατακλείδι, το ύφος ως ιδιαιτερότητα της ατομικής έκφρασης κάθε όμιλητή λειτουργεί –ως έπιτραπεί ή παρομοίωση– σαν τα γλωσσικά μας αποτυπώματα.

5. Σε μια παράγραφο 5-7 σειρών να αναφέρετε ποια σχέση έχετε με το κλασικό ή το ηλεκτρονικό βιβλίο.

6. Δραστηριότητα

Έστω ότι θέλω να διαβάσω το βιβλίο: Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου. Ανατρέχω στην παρακάτω δ/ση:

<http://www.mikrosanagnostis.gr/library/pageflip36/Default.html>

Μαθαίνω πώς να εντοπίζω τα βιβλία που με ενδιαφέρουν και υπάρχουν στο διαδίκτυο διαβάζοντας τα παρακάτω στις δ/σεις:

http://en.wikipedia.org/wiki/Google_Book_Search

<http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Special%3ABookSources&isbn=019926144X>

Παρουσιάζω στους συμμαθητές/τριες μου με λίγα λόγια το περιεχόμενο των ιστοσελίδων.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του σεναρίου μπορεί να χρησιμοποιηθεί και το πρόγραμμα συνεργατικής γραφής *titan pad*, το οποίο δεν απαιτεί τη χρήση κωδικών. Μια ωραία ιδέα είναι να συγκεντρωθούν ποιήματα με ανάλογο περιεχόμενο, να αποδοθούν πολυτροπικά, να οπτικοποιηθούν και να παρουσιαστούν την ημέρα της ποίησης σε μια ημερίδα στο σχολείο.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η κριτική επισκόπηση της διδακτικής πρότασης αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα:

Θεωρία μάθησης	Εμπλαισιωμένη Μάθηση, Μάθηση με επίλυση προβλήματος
Διδακτική της γλώσσας	Κειμενοκεντρική
Ρόλος μαθητή	Ενεργοποιείται εντός δεδομένου πλαισίου
Ρόλος εκπ/κού	Διευκολυντικός
Ρόλος Η/Υ	Διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου
Σχολικός χρόνος – χώρος	Στο πλαίσιο των ισχυόντων

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Baynham, M. 2002. *Πρακτικές Γραμματισμού*. (Μτφρ. Μ. Αραποπούλου). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Johnstone, B. 2001. *Discourse Analysis*. Oxford: Blackwell.
- Κρύσταλ, Ν. 2003. *Λεξικό Γλωσσολογίας και Φωνητικής*. (Μτφρ. Γ. Ξυδόπουλος). Αθήνα: Πατάκης.
- Λάιος, Τζ. 2003. *Εισαγωγή στη Θεωρητική Γλωσσολογία*. (Μτφρ. Α.Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ζ. Γαβριηλίδη, Α. Ευθυμίου). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Κουτσογιάννης, Δ., Παυλίδου, Μ., Χαλυσιάνη, Ι., 2011. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια*

Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κουτσογιάννης, Δ., Αλεξίου, Μ., 2012. *Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.* Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32ης συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας*, Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη, ΙΝΣ.

Δικτυογραφία

<http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/units/?course=DSGL-A107&id=1813>